

BUNUL ECONOM

ABONAMENTE:

Pe an 4 coroane (2 fl.); jumătate an 2 cor. (1 fl.)
Pentru România 15 franci.

ORGANUL

„Reuniunii economice în Orăștie“
Apare în fiecare Sâmbătă.

INSERTIUNI:

se socotesc după tarifa, cu prețuri moderate.
Abonamentele și inserțiunile se plătesc înainte.

DELA REUNIUNE

PRELEGerea A DOUA ECONOMICĂ.

Dumineca trecută s'a ținut în *Balomir* prelegerea economică a doua din seria aranjată de Reuniunea noastră. Din partea comitetului Reuniunii au eșit în comună trei membri, și la orele 2½ s'a început prelegerea, în frumusețea bisericii gr.-or. S'a adunat popor numeros, vre-o 80—90 țerani și inteligenții din comună.

Secretarul Reuniunii a deschis prelegerea arătând pe scurt întrecerea popoarelor de a ajunge la bunăstare materială, ca la cerința neapărat trebuincioasă și pentru înflorire spirituală, culturală, și în această luptă de întrecere Reuniunile economice au o frumoasă parte la înaintarea ajunsă. În acest scop s'a înființat și Reuniunea economică la Orăștie, care trimite acuma prelegători prin comune, ca să stăruie pe lângă poporul nostru într-o privioacă și într'alta, să pornească în economia sa pe căi ducătoare la mai bune venituri. În scopul acesta am eșit și noi azi aici.

Dup'acestea dl *I. Mihail* și-a ținut prelegerea despre foloasele cultivării plantelor de nutreț, îndeosebi a *trifoiului*, dând multe povești practice în jurul cultivării acestei prea folositoare plante, și spunând ascultătorilor că aici în *Balomir*, loc bine cunoscut d-sale, în care lature de hotar ar reuși mai bine și unde n'ar reuși. Cum se dă vitelor, cum se păstrează uscat, cum verde, cum se produce sămânța, în care an, din care cositură? — etc.

S'a făcut apoi cunoscut ascultătorilor cum vine în ajutor Reuniunea membrilor sei la procurarea sămânțelor de plante de nutreț, ceea-ce a bucurat mult poporul.

Dup'aceea dl *N. Mihailă* și-a ținut prelegerea sa despre folosul ținerii vitelor, ca doar' cel mai mare izvor de bogăție în gospodăria unui econom. Arată câte sunt greutățile vieții azi, îndeosebi a țeranului, și cum prin o înțeleaptă ținere a vitelor, economul s'ar putea mai bine ca prin orice altceva, să se ajute, să-și ușureze greul. A arătat deosebirea între soiurile nobile de *Pinzgau* și *Bern* și soiul nostru alb ardelesc, mai drept zis vitele noastre mocănești, și că ori-cum faci socoata, atât privitor la *cheltuelile* cu întreținerea vitelor, cât și la *câștigul* după ele, fie din lapte, fie din vinderia lor ori a vițelilor, — socoteala ese tot în partea vitelor de soi ales, așa zise roșii. Stăruie dar' pentru o înmulțire a acestor vite și în această comună.

Și s'a spus apoi oamenilor, că Reuniunea economică le stă într'ajutor și în privința asta, și când va avea pentru tine, va aduce ea însași câte un transport de atari vite curate de-adreptul din patria lor, Elveția. Stă în ajutor la procurarea de tauri aieșea buni pentru comune ori privați, etc.

Prelegerile au fost primite cu viuă plăcere de popor, și prelegătorii aclamați. S'au mai înscris membri la Reuniune și abonați noi la foaia ei.

ȘEDINȚA COMITETULUI

Ședința pe Februarie a Comitetului s'a ținut Sâmbătă (în 9 Febr. n.) sub conducerea președintelui *Dr. Ioan Miha*, fiind prezenți membrii: *N. Vlad*, *I. Mihail*, *D. David*, *Ir. Boca*, *N. Mihailă*, *D. Rob*, *Iosif Indrieș*, *N. Andrei* și secretarul *I. Moța*.

Altoi și pădureți.

În chestia procurării de *altai* și *pădureți* pentru membrii Reuniunii, s'a făcut cunoscut, ca cererea către ministerul de agricultură de a ne da din pepinierele statului, ni-a venit cu răspuns nefavorabil, că ăștan nu ne poate da... Comitetul a hotărât a cumpăra *altai* și *pădureți* din alte sadnițe, d. e. dela *Geoagiu* sau *Aiud*, și a le da totuși membrilor.

Sămânță de trifoi, etc.

Mai ales însă dorește comitetul să vie într'ajutor membrilor Reuniunii la procurarea sămânței de *trifoi*, care ăștan e foarte scumpă. Membrii Reuniunii vor primi prin Reuniune și anume cei ajutători câte 5 kilograme cu 50 cr. kilogramul, cei ordinari câte 10 klogr. cu același preț. Peste atâta li-se va da cu prețul cât o va costa și pe Reuniune.

Asemenea se va căpăta cu prețul cel mai ușor ce-l va putea face Reuniunea, sămânța de *lufernă* și de *napî* (roșii și galbeni).
— *Membrii cari doresc să capete sămânțe de aceste soiuri dela Reuniune, să înștiințeze până la 10 Martie n., secretarului Reuniunii, că anume câtă le trebuie, — ca Reuniunea să știe câtă să-și procure?*

Abonați la „Bunul Econom“ au și ei drept a cere atâta ca membrii ajutători ai Reuniunii.

Mașini agricole.

Arătându-și oare-cari membri dorința de-a-și procura mașini agricole, Reuniunea le va sta într'ajutor, procurându-le ea după placul membrilor.

Deocamdată recomandă membrilor *stropitoarele de viie*. Au privilegiu a-și procura stropitoare aieșea bune dela un fabricant de aici, care dă chezeșie pe doi ani pentru ele. Prețul uneia 13 fl, lucrată solid din alamă.

Cei-ce doresc, să se înștiințeze la secretarul Reuniunii.

Reuniunea însași își va procura deocamdată o *grapă de fânate* și un *ghilău* de țelini, pe cari le va da membrilor pe lângă mici taxe de folosire.

Premii pentru vite.

Comitetul Reuniunii noastre, în scopul încurajării membrilor sei întru procurarea de vite de soi nobil, a statorit 5 premii de câte 20 coroane pentru acei economi membri ai sei, (de aproape sau de departe), cari vor dovedi că și-au adus de nou, în primăvara sau vara asta, cel puțin câte o vițelușă de *Pinzgau* sau *Bern*, soi curat.

Când Reuniunea va afla că are pentru cine, va aduce apoi ea însași un transport de atari vite de soi curat, din patria lor, Șvițera.

S'a mai înscris de membru ordinar la Reuniune părintele *Ioan Ieremie* din *Mesteacăn* (*Zarand*), și *Adam Avram Popa*, din *Balomir*, membru ajutător.

„*Revista Economică*“ din Sibiu scrie în numărul său 1 din ăștan următoarele privitor la Reuniunea noastră:

„*Reuniunea economică*“ din Orăștie. Abia la 11 ani după înființarea »Reuniunii române de agricultură« din comitatul Sibiului se înființează o a doua reuniune economică românească, aceea din Orăștie, care-și va avea terenul de activitate pe teritoriul comitatului Hunedoara. Ar fi trist și păgubitor, dacă nu după 10 sau 5 ani, ci chiar după un an, n'am vedea înființându-se mai multe astfel de reuniuni în diferite comitate locuite de Români. Institute de bani s'au înființat în timp de vre-o 10 ani aproape o sută, ășar' reuniuni economice abia două. Nu avem de gând să discutăm la acest loc necesitatea reuniunilor economice, nici să facem paralelă între necesitatea lor și a institutelor de bani; cutezăm însă a accentua și cu această ocaziune, că băncile noastre au ajuns la un număr, unde mai că ne-am putea opri, asigurând și organizând pe deplin acuișițiunile făcute. Pe viitor să se porceadă din siml băncilor, după modelul Orăștienilor, la înființarea de reuniuni economice. Cum? Vom arăta cu altă ocaziune.

»Lăudăm în toată sinceritatea salutarul pas făcut în interesul poporului nostru din comitatul Hunedoarei, și dorim din suflet ajungerea celor mai strălucite rezultate, cari

suntem siguri nu vor întârzia. Garanță ne sunt de o parte persoanele vrednice, cari au luat crucea în interesul sfintei cauze, de altă parte modul înțelept de procedere și peste tot alegerea mijloacelor celor mai potrivite. Între aceste se numără *prelegerile economice*, ce se vor ținea chiar și în decursul acestei ierni în Orăștie și giur, apoi *înființarea unei foi economice*, ce va apare dela începutul anului, în care am intrat; ear' de cu primăvară comitetul va veni într'ajutor plugarilor la procurarea de *semințe* de tot felul, de *altoi* și de *mașini agricole* bune și cât se poate de ieftine.

•Dar' un mare bine a avut în vedere această reuniune, când a prevăzut în statutele sale și îmbrățișarea *meseriilor și negoțului*, cari întocmai ca și agricultura au indispensabilă lipsă de sprijin și încurajare; îndeosebi *întreținerii dela meserii și negoț* au mare lipsă de hrană, îmbrăcăminte, cărți, și peste tot de creștere bună.

Indemnăm deci pe cărturarii, plugarii meseriașii și comercianții noștri să se înscrie membri ai acestei reuniuni, să aboneze foata ce va eda, și să urmeze povețele celor din fruntea reuniunii; dar' să nu se dea înderēt nici dela jertfe, pentru-că fără jertfe lucruri bune și trainice nu se pot face.

AGRICULTURĂ

Calendar.

— Cărați gunoiu pentru imputeriarea sămănăturilor mai slabe. Gunoiți livezile și trifoiștile. După-cum umblă timpul de bun, puteți sămăna de primăvară: ovēs, mazăre de câmp, orz și măzeriche.

Curățiți livezile de tufării, și obliți apoi pământul. Imprăștiți mușuroaiele și grăpați toate livezile cu grape bune de fer; cele pline de mușchi nici la o întâmplare să nu rămână negrăpate. Întrebuințați arșul, sapa și săpoiul pentru îmbunătățirea livezilor. Faceți brezde și șanțuri de scurgere.

Despre plantele de nutreț.

Sunt plante cari servesc de nutreț omului și plante cari se întrebuințează la nutrirea animalelor. *Plantele de nutreț*, despre cari ne-am pus de gând să întreținem la acest loc pe cetitorii foii noastre, se numără între cele ce se folosesc pentru nutrirea animalelor. Și nu înțelegem feluritele plante ce cresc de sine prin livezi, ci anumite plante, cari se sămăna și cultivă înadins din partea omului pentru folosul îndoit, întreit și chiar încincit mai mare, ce ele ne dau.

Între plantele de nutreț vom pune în locul întâiu număratoarele soiuri de *trifoiu* și *luțernă*, în locul al doilea soiurile de *raygras*, și în al treilea *orzul*, *ovēsul*, *cucuruzul*, *mohorul*, *măzerichea*, ș. a., cari se sămăna dese, anume pentru nutreț pe seama vitelor, și se cosesc în stare verde.

Aceste plante dau nutreț mult și bun; de aceea în unele țeri, și anume în cele mai înaintate, toți plugarii le sămăna. În țeara noastră încă au început oamenii a face întrebuințare de ele; dar' numai au început, astfel că în unele sate de ale noastre abia câteva persoane și-au luat inima 'n dinți și cu mare sfială au încercat să cultive unele din ele. Dar' în cele mai multe sate oamenii nici nu visează la marele folos, de care nu se pot face părtași în lipsa cultivării plantelor de nutreț; cu toate-că fără cultivarea acestor plante nu poate fi vorbă de nutreț și mult și bun pentru toate anutimpurile, fără de nutreț mult și bun nu se pot ținea vite aeeva bune și multe, ear' fără de aceste vom fi neîntrerupt în lipsă de gunoiu, care este temelul plugăriei.

Cultivând plante de nutreț în măsură mare, plugarii s'au scăpat de lăsarea ogorului regulat tot în altreilea an, li-s'a dat puțința de a ținea vitele și peste vară în grajd, nutrindu-le mai bine și adunând gunoiu din greu. Cu chipul acesta și-au îmbunătățit și soiul vitelor, ajungând să aibă vite mai mari, mai tari și mai frumoase, vaci mai bune de lapte și peste tot animale de preț.

Prin cultura plantelor de nutreț și în fâneațele și pășunile de odinioară, oamenii au făcut ca acestea să devină un izvor mult mai bogat de câștig.

De altă parte modul acesta de cultură a adus cu sine și o mai înțeleaptă cultură a bucatelor. După trifoiu și măzeriche grăul isbutește mult mai bine ca după ogor; pentru-că prin lucrare, pământul se direge, foile rămase pe loc și rădăcinile rămase în pământ se prefac în gunoiu, care ajută în mod însemnat creșterea plantelor ce urmează.

Cultura plantelor de nutreț e un lucru ușor, și nu cere cheltuieli de spăriat. Unele țin câte 3—10 ani, dându-ne câte 3 și mai multe cosituri pe an, cum d. p. sunt luțerna și trifoiul; pentru cele mai multe nici nu se cere arătură deosebită; ele se sămăna la adăpostul altor plante.

Plantele de nutreț sunt foarte bogate în materii nutritoare; se folosesc atât în stare verde cât și uscate.

Ele mai au și acea însușire bună, că din pricina rădăcinilor lungi, nu tângesc nici în verile cele mai secetoase, cum a fost și anul trecut, îndeosebi pentru România, unde, afară de plan-

tele de nutreț, toate celelalte au suferit mai mult sau mai puțin.

Cu un cuvânt, plantele de nutreț au atâtea însușiri bune, încât sunt vrednice, ca fără întârziere să le facem partea ce li-s'e cuvine în hotarele noastre, urmând și în această privință pe căile bune bătute de alții.

ROMUL SIMU.

GRĂDINĂRIT

Calendar

— Sămănați sămburi de mere și pere, și răsădiți pădureți. Curățiți coaja uscată și mușchi de pe trunchiul și ramurile pomilor, tăiați ramurile uscate și cele de prisos. Săpați în giurul pomilor și cu deosebire în giurul altoilor tineri și dați-le gunoiu ca să se întărească. Curățiți cuiburile de omide, și tăiați surceii de altoit. Cuiburile de omide să le ardeți neamănat, ear' surceii de altoit, păstrați-i în năsip umed în pivniță, ca să nu se vestejască până la timpul altoirii.

Faceți straturi calde în grădina de legumi și sămănați în ele salată, varză, cărăbabe și pătlăgele. Gunoiți tablele de legumi încă negmoite.

Cerințele pentru-ca pomilor să le umble bine.

Grădina de pomi trebuie să fie oare-cum scutită de furtune, sau prin clădiri și ziduri înalte, dar' nu prea aproape, sau măcar prin' gard, pălan, ș. a. La ori-ce întâmplare însă grădina de pomi are să fie apărată de oameni și animale prin îngrădire. Cele mai puțin potrivite sunt grădinile mici înconjurate de toate părțile cu clădiri înalte. Pomii din astfel de grădini dau recoltă neînsemnată.

Pământul nu trebuie să fie nici prea umed nici prea svântat. Mai bine le umblă pomilor în locuri așezate.

În grădinile din partea de cătră soare a munților și dealurilor, pomii sunt mai adesea expuși arșiței soarelui și schimbărilor de temperatură, d. e. gerului, decât în grădinile din dos. De aceea celor din urmă e a li-se da întâietatea, când e vorba de a putea alege, bine înțeles, dacă nu sunt lipsite de soare și de curenți domoli de aer.

Cerința de căpetenie pentru pomi este udatul. În grădinile de pe coaste, atât apa ce s'ar afla la suprafață, cât și ceea dela afunzime, să se împartă potrivit pentru toți pomii. Spre acest sfârșit trebuie să se facă șanțuri nu în josul coastei, ci dealatul și pentru fiecare rând de pomi. Afunzimea șanțurilor

să fie dela 1 și $\frac{1}{2}$ —2 metri; ele se umplu de jumătate sau și numai a patra parte cu petriș, ear' din pământul rămas se fac valuri (spinări), cari se oprească apa în cursul seu și se o împartă potrivit pentru toate șirurile de pomi, conducându-o la atunzime. Cu chipul acesta pomii rar vor suferi de secetă.

Gropile pentru pomi.

Pomii se plantează de obicei în găuri sau gropi rotunde de 1— $1\frac{1}{2}$ metru în diametru (măsura prin mijloc) și 60 cm. până la 1 m. afunde. Gropile mai mari se fac unde pământul e mai rău, cele mai mici unde el e mai bun. Pământul scos din groapă se amestecă cât mai bine, dar' se reține din cel mai bun pentru acoperirea rădăcinilor. Spre acest sfârșit mai bun e compostul, adevărat pământ gras gătit anume; acesta ajută în mod foarte însemnat formarea rădăcinilor nouă și peste tot creșterea pomilor. O altfel de îmbunătățire a pământului în gropile de plantat nu e de trebuință.

DĂRI ȘI ARUNCURI

Darea de câștig.

Venitul, câștigul isvorit din o meserie, din negoț, din lucru de mână sau din lucrări intelectuale (lucrarea minții, d. e. advocații, redactorii, etc.), apoi venitele vre-unei indeletniciri cu câștig și în sfârșit câștigurile personale, neluate în seamă la darea de pământ, casă, camete și rente, toate sunt supuse la darea de câștig. Numai singurii *zilerii* sant scutiți de darea „de câștig“.

Darea de câștig este de 4 feluri, clase, după oamenii care o plătesc.

Darea de câștig clasa I.

În această clasă se țin:

1. *Servitorii și servitoarele*, fie la agricultori, fie la meseriași, neguțatori, fabricanți și alții.

2. *Calfele* dela meseriași, neguțatori și alții, dacă simbria lor pe o lună nu e mai mare de 40 fl. (80 coroane) ori dacă lucră pe bucată (cum sunt unele calfe de măsar, rotar, cismari, croitori și alții.)

3. *Canceliștii și diurniștii* care n'au plată statorită pe an ori pe lună (ci se plătesc după câte zile au lucrat.)

4. *Meseriașii*, care lucră fără calfe.

5. *Colporterii*, care n'au loc statornic de afaceri (cum sunt cei-ce umblă din sat în sat cu mărfuri, mărgel și inele, cu chipuri, cu cărți și altele.)

6. *Teranii fără moșie.*

7. *Cărcămarii și arëndatorii de regale*, dacă n'au altă meserie sau altă ocupație cu câștig.

8. Cei-ce se indeletnicesc cu *industria de casă*, lucrează singuri, fără ajutor străin (impletesc corfe, fac furce și altele.)

Mărimea dării de câștig, ce au să o plătească persoanele pomenite, este felurită și anume:

Pentru *servitorii teranilor* sau cei de pe la fabrici, negoț și meserii, trebuie să plătească *stăpânul*: și anume de fiecare bărbat 2 fl., de fiecare femeie 1 fl.

Pentru servitorii și servitoarele, care fac slujbă în casă, pentru cocși și alții de felul lor, plătește stăpânul de fiecare bărbat 3 fl. 50 cr., de fiecare femeie 2 fl.

Calfele bărbați plătesc 4 fl. 50 cr. Calfele femei 2 fl. 25 cr. Darea calfelor încă se aruncă pe stăpân, dar' acesta are dreptul să i-o tragă apoi din simbria.

Când calfa e om însurat și are copii trecuți de 16 ani, și aceștia nu lucră pe socoteala lor proprie, tata de familie e dator să plătească pentru nevastă și pentru fiecare copil trecut de 16 ani câte un fl.

Canceliștii și diurniștii fără plată statornică plătesc 2—5 fl., femeile numai pe jumătate (să înțelege femeile aplicate ca diurniste și canceliste.)

Persoanele care n'au o ocupație hotărâtă (azi lucră una, mâne alta) plătesc câte 1 fl.

Meseriașii fără calfe plătesc 4—10 fl., după-cum câștigă mai mult ori mai puțin. Pentru nevastă și copiii peste 16 ani plătesc câte 1 fl., ca și calfele și ca și canceliștii.

Colporterii (tolbașii) plătesc:

Dacă umblă pe jos, fără servitor 3 fl.; dacă umblă cu un cal, fără calfă 6 fl.; pentru fiecare calfă câte 2 fl.; pentru al doilea, treilea etc. cal, de fiecare 3 fl.

Pentru-ca să se statornicească mărimea dării de câștig ce au să o plătească cei obligați, să trimit comisari, care pe temeiul răspunsurilor primite, își adună datele trebuincioase și apoi statornicesc darea.

La întrebările puse trebuie să se răspundă adevărat, căci altcum pe cei ce spun neadevăruri, îi pedepsește aspru legea.

(Va urma.)

V. C. O.

INGRIJIREA VITELOR

Impărțirea vitelor cornute.

Vitele cornute se împart în 4 cete și anume: 1 vitele primitive (bos taurus primigenus), 2 vitele cu coarnele scurte (bos taurus brachiceros), 3 vitele cu fruntea lată (bos taurus frontosus) și 4 vitele cu capul scurt (bos taurus brachicephalos).

Vitele dezvoltate (derivate) din acestea patru grupe, formează apoi alte soiuri, al căror număr trece peste 80. Derivarea aceasta s'a întâmplat parte prin corcirea, parte prin înriurița climei.

La noi în Ungaria se cresc mai cu seamă șasă grupe de vite cornute și anume: 1 soiul ungurean și ardelean, 2 soiul de munte sau vitele mocănești, 3 vite de Pinzgau, Bern, Simmenthal ș. c. l., 4 vitele dela șes sau Olandeze, 5 vitele apusene din Anglia, Franca ș. c. l. și 6 corcice.

Scopul ținării vitelor în economie poate să fie producerea vitelor de lipsă pentru jug, parte pentru lapte, carne, sau de prăsilă. Fecare econom ar trebui, ca în măsură cu mijloacele sale economice, se crească numai un astfel de soi, care se ține mai ușor și care totodată să plătească destul de bine pentru economia sa.

„Rassă“ numesc învățații întreagă grupa vitelor cornute. Economiiștii însă mai împart rassa în mai multe soiuri, specii și familii. *Soiu* numesc economiiștii o grupă de vite, care are aceeași mărime trupească și aceleași însușiri, pe care le pot moșteni și următorele lor. *Soiul*, *specia*, *familia* și *indivizii* (singuraticii) sunt împărțiri și mai amănunțite ale soiului.

Vorbind îndeosebi, taurul nu este cu sfat a se ținea din prăsilă proprie, deoarece-ve venind în rudire cu vacile, poate da naștere unor viței bolnăvicioși.

Soiu „*curat*“ se numește acela, care nu s'a corcicit cu alte soiuri. Soiu „*îmbunătățit*“ e acela, care prin îngrijire și nutremânt și-a îmbunătățit mărimea și însușirile trupesti.

Soiuri „regionale“ se numesc acelea, cari își trag obârșă (originea) dintr'un anumit ținut. Acelea dacă se mută în alt ținut își perd unele din însușirile lor de mai nainte. De pildă: o vacă din Olanda, adusă din clima cea moale și dulce de acolo, la noi unde, clima e mai aspră, își perde nu numai o parte din lapte, ci următorele aceleia își mai perd chiar și unele din însușirile lor bune trupesti.

Soiu de mijloc se numește acela, care se naște din încrucișarea sau corcirea alor alte două soiuri deosebite și care are apoi trupul și alte însușiri amestecate din acelea două soiuri, din cari s'a născut.

Vite *nobile* se numesc acelea, cari se trag dintr'un neam deosebit nobil.

Vite „de preț“ se numesc acelea, cari cresc curând, se nutresc ușor și se caută bine la vânzare.

Vite bune sunt, cari nu aleg nutrețul și se țin fără multă cheltueală, ear' rele se numesc acelea, cari au însușiri contrare.

Un bun econom trebuie să-și cerceteze totdeauna vitele, ce le ține și apoi să judece, că oare răspund acelea împrejurărilor lui economice, sau trebuie să-și procureze alte mai bune și mai prețioase.

I. G.

Scrisori către Redacție.

Onorată Redacțiune,

Scoaterea unei gazete care să fie curat economică, după-cum e »*Bunul Econom*«, a fost un gând foarte bun și slujește spre laudă celor-ce s'au pus să-l împlinescă.

Plugarii noștri preste tot locul, fie Bănățeni, fie Ardeleni, ori Crișeni, au avut și au lipsă de povețe, de învățături despre economie, dar' o foaie în care să li-să vorbească îndosebi despre lucrurile economiei, n'au avut. D-zeu a ajutat de s'a înființat prin Reuniunea D-Voastre economică, și noi de pretutindenea îi dorim, viețată lungă și înaintare spre binele poporului pe care îl urmărește. Trăiască inițiatorii și D-zeu să ajutell Măderat, Ianuarie 1900.

Petru Vancu,
învățător.

Onorată Redacțiune,

Impărtășirea gândirilor s'a dovedit de un mijloc neapărat trebuincios în ceea-ce privește luminarea minții și mai ales în ce privește ajungerea acelor scopuri mărețe, cari numai prin conlucrarea mai multora se pot ajunge.

De sigur că pentru aceea oamenii de bine, nu numai că își împărtășesc unii altora

FOIȚĂ

Cuibul vulturului.

Intr'o țară depărtată de a noastră, în mijlocul unui nemărginit câmp, se afla un copaciu mare și frumos, bătrân de mai mult de un secol, care părea a fi fost părintele tuturor arborilor de prin prejur, atât avea înfățișarea de măreață și impunătoare.

În vârful acestui copaciu își făcuse cuib un vultur, și în fiecare an, liniștit în nemărginita-i singurătate, își creștea puii, ducându-se să le caute de mâncare, până la ocean, al cărui țerm era foarte depărtat. Toți d'n'acea țeară cunoșteau „bătrânul copaciu al vulturului“.

Intr'o zi frumoasă de vară, pe la prânz, niște secerători, cari secerau grâu pe câmp, veniră să mănânce la umbra copaciului și să caute adăpost în contra căldurii celei mari sub crăcile sale stufoase. Vulturul era atunci în călătorie, se dusesese să aducă de mâncare la pui.

Nu trecu mult și se întoarse ținând în ghiarele sale un pește mare. Secerătorii cum

gândirile, ci caută mijloace prin cari să-și lățească gândirile lor în cercuri cât se poate mai largi.

Între asemenea mijloace la scop ducătoare, s'a găsit a fi doar cel dintâi presa (toile).

De bună samă acest principiu a hotărât pe onorabilul comitet al »Reuniunii economice« din Orăștie, să înființeze organul »Bunul Econom«, care are să lățească în cercuri largi părerile sănătoase ale acelora ce au nobila rêvnă de a conlucra la ajungerea acelu scop măreț, pe care »Reuniunea Economică« din Orăștie și-l'a pus înainte.

Pe »Bunul Econom« ca pe un atare organ l'am întimpinat și salutat cu bucurie, ear' »Reuniunea Economică« din Orăștie, condusă de dl Dr. Ioan Mihu, desinteresatul și neobositul lucrător în via Domnului, exprimându-ne în »Bunul Econom« părerile după tel și putință, îi vom da după puterile noastre mână de ajutor întru împlinirea înaltei sale chemări, de a arăta poporului nostru calea ce duce la o bună stare materială, care de cele mai multe ori e o »conditio sine qua non« și în ceea-ce privește însuflețirea cu folos și cu isbândă a oamenilor pen'ru idealuri.

Rog Onorata Redacțiune, să binevoiască a da loc în »Bunul Econom« acestei modeste scrisori, și totodată promit, că voi arăta și eu după putință prin »Bunul Econom« părerile, despre care cred că în oarecare măsură vor duce la bunăstarea materială.

Simeria, Ianuarie 1900.

Manasiu Iar,
preot gr.-or. și proprietar.

Onorată Redacțiune,

O vorbă vreau să adresez poporului nostru. Tot mereu auzim în popor vorba: »Cum a trăit moșu, voi trăi și eu«. La ce atâta învățatură, căci doar' nu o să mă fac..... Și n'ar fi nimic dacă, vorbele acestea ar rămânea numai zise eac'asa, dar' e rău că în adevăr poporul și viețuește potrivit lor!

Te întreb însă, iubit popor: Știi felul de traiu al moșilor tăi? Știi împrejurările timpului în cari ei au viețuit? De ai ști toate crede, că n'ai mai rosti vorbele acelea, prin cari se pare că ți-ai dori traiul strămoșilor...

Cine ar dori de pildă întoarcerea la timpul iobăgiei?

Îl vëzură, începură să strige, ca să-l sperie, și să arunce cu petri în el; astfel biata pasere, speriată, lăsă să-i scape prada pe care mimicii săi puseră mâna cu triumf.

Un băiat pe care îl chema Andrei, sta ascuns după un tufiș; de acolo el vëzuse toate mișcările paserii, care după-ce stete puțin pe gânduri, scoase un strigăt de necaz, făcù un ocol mare și se întoarse la cuibul seu. Puii flămânzi deschiseră îndată ciocurile și cerură de mâncare.

Biata mumă încercă să-i împace, dar' încercările sale fură zadarnice. Ea stătù câteva momente pe marginea cuibului său într'un picior, apoi în celalalt încurcată par'că ar fi zis: »Ce să fac acum?«

Dar' asta nu ținù mult; ea scoase vre-o două-trei strigăte ascuțite, apoi își luă din nou sborul și se îndreptă spre mare.

Ochiul lui Andrei o urmă în sbor. În curând el abea mai deosebi un punct mic negru la orizont, apoi nimic, paserea dispăruse!... Acum domnea liniște în aer, puii adormiseră ear'.

Erau aproape două ceasuri de când

Atunci pentru-ce mai s'erbătorim pe bărbații noștri naționali mari, cari și-au vërsat sângele sau au ostenit cumplit de ne scuturăra jugul de pe grumazi?

Fiind azi liberi, e păcat chiar să stăm locului, decum să ne mai dorim în starea moși-strămoșilor!

Porți nouă slobozitoare de nouă lumină ni-s'au deschis!

Deci drag popor! mic mare, tiner și bătrân, stringeți-vă puterile, înlăturați gândurile leneșe și netrebnice și grăbiți a intra cu toți în grădina cea nouă unde un luminat frate al vostru trimis de D-zeu a venit a vë lumina calea spre înaintare și bunăstare. Acest binevoitor frate este »Bunul Econom«.

Și puțin, tare puțin cere el dela voi, în schimbul căruia să obligă a vë fi cel mai de aproape tovarăș sfătuitor în lipsele și necazurile vieții. Înainte dar' cu D-zeu!

Ticușul-român, Ian. 1900.

G. Maican,
inv

ȘTIRI DE TOT FELUL

A 3-a prelegere economică arangiată de Reuniunea economică din Orăștie, se va ținea Duminică la 25 Februarie n. în comuna Romoșel.

Precum aflăm, modificările votate în statutele institutului »*Ardeleana*« la adunarea gen. ținută în Dec. tr., — au fost aprobate de tribunalul regesc din Deva.

Adunarea generală pentru acest an, se va ținea în una din zilele din urmă ale luni Martie.

Bilanțul încheiat arată, precum aflăm, un profit curat de 64.000 coroane.

Delegatul austriac Schneider și Români. Pentru vorbirea ținută în Ianuarie în delegațiuni, unde a adus în chip atât de binevoitor vorba și despre starea politică a noastră a Românilor, delegatul *Schneider* a primit din multe părți scrisori de mulțumită și recuno-

sărmăna mamă plecase, când Andrei o vëzù întorcându-se. De astă-dată sborul său era încet și abea dădea din aripi. Obosită, sfirșită, ea aducea un alt pește în ghiarele sale.

Apropiindu-se de câmpul de grâu, ea făcù un cerc mare uitându-se cu frică, să vadă dacă inimicii ei erau acolo. Vëzând locul gol se îndreptă spre cuib și ajunse la el jumătate moartă de osteneală. La apropierea ei puii se deșteptară strigând, și ea le dădù de mâncare.

Pasere bună! zise copilul încântat. Altele or fi sburând mai ușor de cât tine, or fi cântând mai armonios; altele ear' sunt îmbrăcate cu pene de cele mai strălucitoare colori; dar' care, fiind prigoniță, despoiată de binele său, sfirșită de osteneală, având atât drum de făcut ca să-și repare pierderea ce a întimpinat, nu s'ar fi descuragiat?

În loc să desnădăjduști, săte plângi de cruzimea și nedreptatea oamenilor, să-ți pierzi vremea cu plângeri nefolositoare asupra nenorocitei soarte a puilor tăi, tu te-ai gândit numai cum ai putea să le astâmperi foamea, înlocuind ceea-ce ți-s'a luat.

știință. Intre altele și din *Orăștie* una cu 14 subscrieri. Adresându-i și tinerimea română din Bucovina o atare adresă, simpaticul delegat i-a răspuns — cetim în »Patria« — în următoarele:

Mult stimate domnule!

»Frumoasa adresă am primit-o. Vă rog să exprimați donatoarelor dragălașe și donatorilor mulțumita mea cea mai cordială și să-i asigurați, că țin de prima mea datorie de a mă întrepune pentru națiunile creștine.

Cât ajung puterile mele slabe, totdeauna și sigur voi face aceasta și în orice împrejurări țin de misiunea mea cea mai sfântă de a sta în ajutorul celor suprimați.

Nu perdeți nădejdea în Dumnezeu și în viitor, pentru-că cauza pentru care luptați este cauză dreaptă, ea este cauza nobilei Voastre națiuni pe care cu același drept tot așa de mult o iubiți ca și eu pe a mea.

„Să trăiască Românii!”

Al D-Voastre sincer

E. Schneider m. p.

În Budapesta e pe cale a să înființa o parohie gr.-or. română, ca urmare a scoaterii acum 8 ani a limbii române din biserica grecească. P. S. Sa Episcopul Goldiș, căruia Românii gr.-or. din Pesta au înaintat rugare în acest obiect, a numit deja de cap al parohiei pe dl G. Bogoevici, secretarul fundațiunii Gozsdu.

Proces politic la Baia-de-Criș. Marți în 1/13 Februarie s'a pertractat naintea judecătorei din Baia-de-Criș procesul pornit contra tinerilor universitari *Ioan Scurtu, Coriolan Steer și George Novacovici*, cari au depus cununa pe mormântul lui *Iancu* la Cebea, la 19 Decembrie anul trecut între vorbiri naționale. Procesul li-s'a făcut titlu că ar fi »vătămat religioasa« prin ducerea cununei în biserică și prin vorbirea ținută și în biserică despre eroul *Avam Iancu*, hulit de procurorul dela Alba-Iulia. Inimoișii tineri au fost apărați în chip strălucit și cu foc, de dnii avocați

Vreau să mă folosesc de lecția ce-mi dai tu. Nu voi uita nici odată că răbdarea și voința tare, pot învinge toate piedecile. Și eu îmi voi căta o țintă nobilă, voi încerca să o ajung fără să mă abată greutățile, și să mă desgustez din cauza lor și a nedreptăților. Sper să devin om adevărat, folositor mie, familiei și țării mele, după-cum tu te-ai arătat mamă bună, devotată și curagioasă pentru puișorii tăi flămânzi

Cpt.

SNOAVE

FACE PUSCHI

— Un Ovrei vindea fierărie, Iacă îi intră un Român în prăvălie.

— Mă rog, aveți vergele de fier?

— Cum să n'avem!

Și îi dă Ovreul să vază Românul fel de fel de vergele și mai lungi și mai scurte, și mai groase și mai subțiri.

Alege Românul una, întrebă cât costă, se tocmește și o pune de o parte să o plătească.

Ovreiul de colo, după-ce ia banii, întreabă:

Teodor Pop din Baia-de-Criș, *Fr. Hossau-Lungin* din Deva și *Dr. St. C. Pop* dela Arad.

Purtarea tinerilor a fost foarte hotărâtă națională. Ei au fost pedepsiți însă cu câte 6 săptămâni temniță ordinară și 250 coroane în bani. Au înaintat recurs.

Pe drum, în Brad, Deva etc. li s'au făcut frumoase ovațiuni tinerilor. La Orăștie asemenea li-a ieșit în cale tinerime și inteligentă, salutându-i cu iubire.

Darea școlară de 15 cr. ce se plătește de fiecare copil umblător la școală, e în ajun de a fi ștearsă. Guvernul va pregăti o lege, o va trece prin dietă și va șterge darea asta.

Concertul »Reuniunii române de cântări« din Orăștie, care are loc în 12/24 Febr. în sala otelului Széchenyi, se va da cu următoarea Programă:

1. »M'ăș mărita«, cor. mixt. de Tim. Popovici. 2. »Măndruțo«, cor bărb. de Nicolau Todea. 3. a) »Barcarola venețiană«, b) »Copilul«, Solo pentru bariton de Flechtenmacher. 4. »Ce faci, Ioano?«, cor mixt de G. Dima. 5. »Zorile«, duet pentru Sopran și Alt de G. Dima. 6. a) »Foaie verde pup de crin« b) »Mătușă Anghelușă«, coruri mixte de Tim. Popoviciu. 7. »Fetele casnice«, cor de dame de T. Popoviciu. 8. »Nu-i dreptate«, cor mixt, de G. Dima. După concert, joc. Cei-ce n'au primit invitații să se considere invitați prin foaia noastră!

Mercuri în ziua »Intimpinării Domnului« (2/14 Febr.) a fost alegerea comitetului parohial și a epitropiei pe un nou period de trei ani, în comuna bisericească gr.-or. din Orăștie. Alegerea a decurs liniștit și a fost, cu puține schimbări, reales comitetul vechiu și epitropia.

Tot atunci s'au ales ca deputați mireni la sinodul protopopesic din partea parohiei, dnii Dr. I. Mihu și Iosif de Orbonaș.

— Mu rog, ci faci dumnita cu vergea astă?

— Fac țevă la o pușcă.

— Pușchi?

— Da...

Și numai se pomenește cu Ovreiul că strigă:

— Ruhălă!... Ruhălă!...

— Vuus?... răspuse balabusta din odaia de alături.

— Puzește copii, Ruhălă, domnu face pușchi!

GÂNDEAM

Îl duc pe țigan la primărie să-i ia Rocateala la ce a furat niște găini dela un român din sat.

Îl chiamă primarul și-l judecă:

— Bine, mă, nu te mai astâmperi, nu te mai lași de hoții, că uite o să 'ntunzi pușcăriă, mă...

— Ce hoția, domnule primarule, eu n'am făcut nici o hoția!

— Ce tel n'ai făcut nici o hoție?... Nu te-a prins omul la găini?

— Da ce, eu m'am dus să fur găinile lui, domnule primarule?

— Apoi atunci dar, ce-ai căutat la coteț?

— Eu am gândit că sunt găște, zău!

Balul arangiat de tinerimea română din Orăștie la 10 Febr. n. a reușit bine. A fost cercetat, pe lângă familii române, și de numeroase familii săsești, cum și maghiare. Mișia a fost asemenea bine reprezentată.

O știre dureroasă vine dela Arad. *Gustav Augustini*, Slovacul înflăcărat naționalist, care a lucrat mulți ani în redacția »Tribunei«, cultivând bunele legături între Români, Slovaci și Sârbi, ear' în anii din urmă lucra în redacția »Tribunei Poporului«, suferind de mulți ani de o grea boală de nervi, s'a împușcat Marți dimineața. Domnul îl odihnească în pace.

I. P. S. S. Metropolitul *Dr. V. Mihályi de Apșa*, implinind la 14 Febr. n. 25 ani de când a fost înălțat la treapta arhieriei, și-a sârbat Mercuri iubilul în Blaj, cu pompă și participare mare. »Unirea« a eșit în număr festiv.

Capitala României, *București*, a crescut în cei din urmă 6 ani, cu peste 50.000 locuitori. De unde în 1894 avea 230.000, azi are 280.000 locuitori.

Dela 1 Martie încolo, ori-ce telegramă dată pentru o comună unde nu e postă și telegraf, va fi dusă celui adresat prin un expres, având adresatul a plăti o taxă de o coroană, fără privire la depărtarea stațiunii telegrafice.

Dr. Elie Cristea, secretarul consistoriului din *Sibiu*, a fost Dumineca trecută, chironit diacon, fiind hotărât a intra și în cînul monarhal. D-zeu să-i ajute.

Sămănăturile au iernat pân' acum bine și pe la noi. Despre cele din România »Amicul Agriculturului« dela 1 Febr. v. ne spune următoarele:

»Sămănăturile de toamnă au intrat înfrățite în iarnă; zăpada le-a favorizat, ploile căzute în ultima decadă vor fi de mare folos, pentru înaintarea repede și împușcarea lor, astfel că putem fi animați de cele mai bune speranțe pentru recolta viitoare de rapiță și grâu, precum și a puținei săcări ce s'a sămănat pe alocurea.«

Pe la noi a început Mercuri noaptea să ploaie, ieri Joi a ploaie toată ziua, ear' azi, Vineri, a fost noros și rece.

Biserică aprinsă. În 2/14 Febr. oameni fără grije umblând cu țigări în turnul bisericii din Tămășasa (tractul Orăștiei), locuitorii au avut spaima de a-și vedea fumegând cooperișul bisericii, care luase foc. Au grăbit însă și l'au stîns nainte de a se fi putut lăși mai tare focul.

Cu bucurie am aflat, că membrii Reuniunii noastre economice, *Ionuț Ștefănescu* și trații *Constantin și Nicolae Olariu*, din Cugir, au descoperit în apropierea comunei *Pui*, (Țeara Hațegului) un bogat strat de cărbuni de peatră, calitate foarte bună, și că au făcut pașii de lipsă la oficiul de mine din Zlatna, pentru a-și asigura dreptul de proprietate la

exploatare asupra teritorului. Dorim să le fie spre noroc.

Iuliu Pipoș, doctorand în drepturi și vicesenator la tribunalul din Sibiu, fiul dlui Petru Pipoș, jude de tablă în pensie, a răposat la 11 Febr. în Sibiu, după grele suferințe. D-zeu să-l odichnească.

Care-i unchiul și care nepotul? O istorie nostimă aduc din Siria foile. Într-o casă din Haleppa, locuind mama cu fiica sa căsătorită împreună, s'a întâmplat că în aceeași zi a născut și mama și fiica ei, câte-un copilăș. A fost mare bucurie în familie, dar' tot atât de mare necazul în curând. Moașa a fost pus pe copii pe amândoi într'un leagăn unde au stat vre-o jumătate de zi dormind; când copiii s'au deșteptat și era să-i dea mamele lor, cei din casă au băgat de seamă că un copil e frumuseț și voinic, celalalt slăbuț și urât. Îndată s'a născut întrebare pe care cui să-i dea? Fiecare mamă spunea, că a ei e cel frumos! S'a făcut pricină și necaz mare. Au mers cu pira până la arhiepiscopul locului, care venind a mulcomit pe mame prin o judecată solomonică, dând sfat mamei bătrâne să iee pe cel mai slăbuț spre a nu desnădădui pe fiica sa că doară ea ar fi avut pe cel dintâi copil al seu așa slăbuț și urât... Și bătrâna a primit, ca grație a ei față de fiica sa. Și a fost pace în casă, dar' nu era pace în leagăn. Aci unchiul și nepotul plângeau pe întrecute, fără a se putea ști care e în adevăr unchiul și care nepotul?

Un nou institut economic, soc. pe acțiuni, s'a înființat în Lugoj, sub numele „Poporul”. Director, canonicul I. Boros, fisc. adv. Dr. Is. Pop.

Revisuirea și schimbarea legii comerciale (pentru negustorie) o cere un profesor universitar în „Hazánk”, căci așa cum e azi alcătuită, prea e numai apă pe morile oveismului.

Cea mai scumpă pipă. Șahul (împăratul) Persiei este fericitul muritor, care se poate lauda că are cea mai scumpă pipă pe tot rotundul pământului. Pipa lui e încărcată cu petri scumpe și cu împodobiri măestre. E de preț de 800.000 fl. Șahul însuși ține la ea ca la lucru mare, și nici nu fumează din ea decât la zile de sărbătoare!

— „Ce mai lulă!” — ar zice cutare frate Bănățean.

Marti, în săptămâna asta, 1 Februarie v., a fost chirotonit întru preot clerical abs. *Ioan Samoilescu*, ales preot în Lunca (tr. Hațeg). D-zeu să-i ajute.

Fabrică de tors bumbacul. Consulul român la Londra, a cerut guvernului României voe a înființa o fabrică de tors bumbacul în România. Fabrica va putea toarce pe an 1,250.000 klg. bumbac și va da lucru la 1200 lucrători.

Ministrul nostru de războiu, va cere sporirea numărului recruților cu încă 50.000 pe an, pe lângă câți se recrutează acum. Ca semn de „pace”.

După-ce se va închide expoziția dela Paris, ministerul de Domenii va înființa în București un muzeu în care se vor expune toate obiectele dela secția românească a ex-

poziției din Paris. Înființarea acestui muzeu va costa vre-o 40 mii de lei.

„Tribuna” de azi aduce știrea, că dl *Dr. E. Dăian* s'a retras din redacția ei

Mai multe case de comerț din străinătate au intrat în tocmeală cu mai multe case române din Galați și Brăila pentru a cumpera mari citimi de rapită.

Războiul între Buri și Englezi urmează cu același noroc mare pentru Buri. Ori-ce lupte încearcă, Englezii le perd. Acum generalul bur Joubert e hotărât să chiar atace pe Englezi. Pân'aci îi aștepta numai în stare de apărare, în șanțuri.

În partea Burilor se scrie că se ved pe câmpul de războiu și femei și chiar copii. Femeile duc lăzi cu gaoațe soților lor, copiii aleargă și ei cu săculețele cu gloanțe. Mulți cad și ei loviți de plumbii dusmani. Buri fac un fel de fântâni adânci în care își aruncă morții și în acele se scrie că s'au văzut și multe trupuri de femei și copii. Sămăna mică națiune prigonită, mare e-ti în apărarea neamului și libertății tale!

Semne neliniștitoare pentru pacea lumii, ved politiciii în faptul, că Rusia grămădește trupe la granița Persiei. Deja 50.000 de oșteni ruși sunt la hotarele persiane.

Luni în 19 Febr. n. se vënd în calea licitațiunii prip oficiul silvanal din *Cugir* 4100 trunchi de brad. Prețul strigării 4 coroane de metru cubic.

Joi în 3/15 Febr. a avut loc aici colegiul preoțesc al tractului gr.-or. Orăștie, pentru alegerea alor 12 deputați din cler la sinodul protopopesc. Au fost aleși: *Ilie Popovici*, *Nicolau Suci*, *S. Săcărea*, *Man. Iar*, *N. Terhetea*, *Z. Tilicea*, *N. Andrei*, *I. Trifon*, *I. Botean*, *T. Adam*, *I. Moța* și *V. Botean*.

În Ungaria-de-Nord se simte mare lipsă de nutreț. Dar' și în alte părți ale țerii noastre.

Focuri. Azi noapte au ars în *Turdaș* casele cu toate cele din jurul lor, la doi economi. Au fost asigurați.

— În *Livadia* au ars la 2 Febr. 20 de case cu toate ale lor, toate neasigurate. Paguba 20.000 coroane.

PREȚUL BUCATELOR

Piața din Mercurea.

— la 10 Febr. n. 1900. —

Grâu frumos, ferdela de 20 lit. cu 1 fl. 10 cr.
Ovės, ferdela cu 40—45 cr.
Cucuruz ferd. de 20 litre cu 80—85 cr.
Măzărice ferd. cu 1 fl. 20 cr.
Vin nou tras, feria cu 1.10 cr. — 1.25 cr.
Brânză nouă, 1 kl. cu 44—48 cr.
Ouă, 5 cu 10 cr.

Incolo prețurile vechi.

Piața din Alba-Iulia.

— la 10 Febr. n. 1900. —

Grâu frumos, ferdela de 20 litre cu 1 fl. 20 cr.
Ovės, ferdela cu 46—52 cr.
Fasolea, ferdela cu 85—90 cr.
Cartofi (grumpile), ferdela cu 38—45 cr.
Mere, ferdela cu 50—1.20 cr.
Nuci, ferdela cu 1.40—1.50 cr.
Carne de vită, 1 klgram cu 44—46 cr.
„ porc. „ „ cu 48 cr.

Slănină proaspătă 1 kl. cu 48 cr.
Brânză în burduf cu 60 cr.
Ouă, 4 cu 10 cr.

Piața din Băița.

— la 9 Februarie 1900. —

Grâu frumos, fer. de 30 lit. cu 1.60—1.70 cr.
Ovės, ferdela de 30 litre cu 50—60 cr.
Cucuruz, ferdela de 30 litre cu 1.10—1.25 cr.
Fasolea, ferdela „ „ „ cu 1.50—1.60 cr.
Cartofi (grumpile) ferd. de 30 lit. 60—70 cr.
Mere, ferdela de 30 litre cu 80—90 cr.
Nuci, ferdela de 30 litre cu 2 fl. — 2.25 cr.
Carne de vită, 1 klgram cu 38—40 cr.
„ porc, 1 „ „ cu 56—58 cr.
Slănină proaspătă 1 kl. cu 50—60 cr.
Ouă, 6—7 cu 10 cr.
Pui de găină, părechea cu 40—45—60 cr.

Piața din Blaș.

— la 8 Februarie st. n. —

Grâu, ferdela de 20 litre cu 1 fl. — 1.15 cr.
Ovės, ferdela cu 45—60 cr.
Cucuruz, ferdela cu 64—72 cr.
Fasolea, ferdela cu 90—1.10 cr.
Cartofi (grumpile) ferdela cu 36—45 cr.
Nuci, ferdela cu 1.10—1.30 cr.
Slănină proaspătă 1 kl. cu 52 cr.
„ svântată 1 „ cu 64 cr.
Brânză în burduf 1 „ cu 56 cr.
Ouă, 4 cu 10 cr.
Pui de găină, părechea cu 40—70 cr.

Piața din Ilia.

— la 9 Februarie n. 1900. —

Grâu frumos, maja m. cu 6 fl 50—80 cr.
adecă ferdela de 20 litre 1 fl. —
Ovės, maja m. cu 4 fl. —
ferdela cu 44 cr.
Cucuruz, maja m. cu 5 fl. —
ferdela cu 80 cr.
Fasolea, ferdela cu 80 cr.
Cartofi (grumpene) ferdela cu 40 cr.
Mere, maja m. cu 4 fl 50 cr.
Carne de vită, 1 klgram 44 cr.
Carne de porc, 1 „ „ 48 cr.
Slănină proaspătă 1 kl. cu 60 cr.
Ouăle — 10 cu 20 cr.
Pui de găină: părechia cu 40—60 cr.

Piața din Baia-de-Criș

— la 7 Febr. n. 1900.

Grâu frumos maja m. cu 7 fl.
Ovės, maja m. cu 5 fl.
Cucuruz, maja m. cu 5 fl. 60 cr.
Fasolea, maja metrică cu 8 fl.
Cartofi (grumpene), maja m. cu 6 fl.
Carne de vită, 1 klgram cu 40 cr.
Slănină proaspătă 1 kl. până la 50 cr.
Ouă, 5 cu 10 cr.
Pui de găină mici părechea cu 25—30 cr.
Miei 4 chlgr. buc. 3 fl.

Piața din Hondol

— la 10 Februarie n. 1900. —

Grâu frumos ferd. a 30 l. 2 fl.
Cucuruz, ferdela de 30 litre 1 fl. 15 cr.
Ovės, ferdela cu 50 cr.
Cartofi (grumpene), ferdela cu 60 cr.
Brânza, nouă 1 kl. cu 44 cr.
Carne de vită, 1 klgram cu 40 cr.
Slănină proaspătă 1 kl. cu 80 cr.
Părechea de miei 3 fl.

Comitetul de redacție:

Președinte: *Dr. Ioan Mihai*.

Membrii: *Dr. St. Erdelyi*, *Ioan Mihalac*, *Daniil David* și *Constantin Baicu*.

Proprietar - editor: *IOAN MIHAI*

Redactor respons.: *IOAN MOȚA*

„HONDOLEANA“

însoțire de anticipație și credit în Hondol.

Convocare.

P. T. membrii ai însoțirii de anticipație și credit „Hondoleana“ din Hondol se invită, conform §§-lor 19 și 20 ai statutelor însoțirii la a

IV-a adunare generală ordinară

care se va ține în Hondol la **22 Martie st. n. 1900 la 2 ore d. a. în localul însoțirii.**

O B I E C T E L E:

1. Deschiderea adunării.
 2. Constatarea membrilor prezenți.
 3. Raportul direcțiunii și al comitetului de supraveghiere pe anul 1899.
 4. Decidere asupra bilanțului și a întrebunțării profitului curat.
 5. Alegerea comitetului de supraveghiere (§. 54.)
 6. Modificarea §§-lor 9 și 80 din statute.
 7. În vedere simțitei trebuințe a ridicării capitalului social, direcțiunea propune: schimbarea însoțirii în institut pe acții și prin aceasta ridicarea valorii nominale a acțiilor, neduse în deplinire în anul trecut din cauze neprevăzute.
 8. Exmiterea alor 3 membri pentru verificarea procesului verbal al acestei adunări generale.
- În lipsa membrilor receruți — de peste ½ din părțile fundamentale — adunarea generală se va ține în fațelesul §. 21. din statute la 1 Aprilie st. n. a. c. tot la timpul și localul indicat.
- Numărul membrilor înscriși cu 31 Decembrie 1899 a fost 241 cu 697 părți fundamentale în sumă de 20631 cor. Din ședința direcțiunii însoțirii „Hondoleana“, ținută în Hondol la 2 Februarie 1900.

Direcțiunea.

Contul bilanțului Mérleg számla

Activa — Vagyon.	pe anul 1899.		1899 évre.		Teher — Pasiva.
	coroane	fl.		coroane	fl.
Cassa în numărar — Pénztári készlet	1035	13	Părți fundamentale — Törzsbetétek	20631	—
Cambii escomptate — Leszámitolt váltok	50281	—	Depuneri și interese capitalisate — Betétek	19086	73
Mobiliar — Felszerelés 347-59			Fondul de rezervă — Tartalék alap	679	25
după deteriorare de 5% — 5% törlesztés 17-38	330	21	Reescompt — Visszleszámitolás	9003	—
Anticipațiuni — Előlegek	225	32	Dividendă neridicată — Fel nem vett osztalék	363	06
Interese restante — Hátralékos kamatok	1223	14	Interese transitoare — Átmeneti kamatok	381	36
Spese restituibile — Visszaterítendő költségek	40	84	Profit curat — Tiszta nyeresemény	2991	24
	53135	64		53135	64

Contul profitului și al perderilor Nyereség és veszteség számla

Esite — Kiadás.			Bevétel — Intrate		
	coroane	fl.			
1. Interese la depuneri — Betéti kamatok	1005	36	1. Interese — Kamatok	4828	53
2. Interese de reescompt — Visszleszámitolási kamatok	454	68	2. Provisiuni — Jutalék	978	53
3. Salarii — Fizetések	1600	—	3. Taxe de înscriere — Beiratási díjak	2	—
4. Marce de prezență — Jelenléti jegyek	306	—	4. Diverse — Különféle	1364	54
5. Contribuție și timbru — Adó és bélyeg illeték	659	64	5. Intrate din a. 1898 — Bevétel 1898 évről	358	65
6. Deteriorare la mobiliar — Felszerelés törlesztése	17	38			
7. Diverse spese — Különböző költségek	497	95			
Profit curat — Tiszta nyeresemény	2991	24			
	7532	25		7532	25

Hondol, 31 Decembrie 1899.

P. A. Mihutz m. p.,
director.

Petru Gabor m. p.,
controlor.

Sabin I. Piso m. p.,
cassar.

Membrii direcțiunii:

A. Oprea m. p. S. Deac m. p. M. Furdoi m. p. G. Guga m. p. Gl. Crainic m. p. I. Bucureștian m. p. N. Câmpian m. p.

Bilanțul present examinându-se din partea subscrisului comitet de supraveghiere, s'a aflat în ordine și consonanță cu cărțile principale și auxiliare purtate la însoțire.

Aless. Vlad m. p.,
președinte.

I. Motza m. p.,
membru.

I. Piso m. p.,
membru.

N. Bodrean m. p.,
membru.

TÂRGURILE

din Transilvania și Ungaria,

de la 5 până la 15 Februarie v.

In 5. Satulung, Tășnad. 6. Turda. 7. Guruslău, Reginul-săsesc, 8. Alțina, Ciuc-Carțfalău, Păpăuș, Tiuș. 10. Chendu-mic, Deș, Odorheiul-săcuesc, (3 zile premergătoare târg de vite), Zlatna. 11. Mediaș. 12. Borșa, Crișpatac, Cristurul-săcuesc, Gyergyó-Alfalu, Mercurea, Sântmartin, Sec, Sereda-Murêsului. 13. Rodna-veche. 15. Cincul-mare.

MOISE BUDA

faur în Orăștie (drumul țerii)

își recomandă onoratului public din loc și jur ferăria sa bine provăzută cu toate cele de lipsă, în care îndeplinește repede și bine, tot felul de lucrări de făurărie, dela cele mai mici până la cele mai mari și grele.

Indeosebi acum pentru timpul de iarnă, recomandă proprietarilor de cai felul seu solid de potcovire de gheață.

Face apel la publicul nostru, să-l cerceteze, asigurând pe toți că vor fi deplin mulțumiți de lucrul frumos și solid ce vor primi.

MOISE BUDA
faur în Orăștie.

(5) 3-4

In economia Dlui

Berivoy János din Gelmari

(28)

se află un

1-■

Armăsar irlandez

(mai nainte proprietatea lui L. Velitska în Bobâlna)
și un taur de Bern, spre prăsilă.

Ambele vite de prăsilă sunt în condițiuni bune, de rasă aleasă și aflate de bune prin comisia oficioasă, exmisă de comitat.

Taxa de sărit pentru armăsar sunt 10 cor., ear' pentru taur 4 coroane.

„ARDELEANA“

INSTITUT DE CREDIT ȘI ECONOMII, SOCIETATE PE ACȚII ÎN ORĂȘTIE.

Capital social: cor. 500.000. Fonduri de rezervă: cor. 275.000.

(8)

Depuneri: cor. 1.750.000.

2-

Institutul face următoarele operațiuni, la cari recomandă serviciile sale:

1) acordă împrumuturi cu interese de 8 ^o / _o ;	4) cumpără și vinde mărfuri și produse;
2) primește depuneri, dela particulari cu 5 și cu 5 ¹ / ₂ , ear' dela corporațiuni culturale cu 6 ^o / _o ;	5) arândează și exarândează realități;
3) cumpără și vinde realități;	6) cumpără și vinde efecte publice;
	7) mijlocește operațiuni, specificate sub 3. 4. 5.

Ori-ce atacere se poate rezolva verbal în biroul institutului, ear' în scris prin corespondență.

Orăștie, 1900.

Direcțiunea.

Atrag binevoitoarea luare aminte asupra prăvăliei mele bogat provăzută cu tot felul de **MARFĂ DE MANUFACTURĂ** pentru trebuințele de casă, și anume:

BUMBAC DE BĂTUT și **AȚĂ DE URZIT**, aduse din cele mai bune fabrici, se pot căpeta cu prețuri foarte ieftine la subscrisul.

Totodată aduc la cunoștința celor-ce au trebuință, că pregătesc în timp scurt și cu preț moderat

HAINE DE CĂLUȘERI

pe cari le vând, le dau în folosință, ori, la cerere, le fac anume.

Cu deosebită stimă

(8) 4-

Ion Lazaroiu,

negustor în Orăștie (Szászváros).

100—300 floreni

pe lună, își pot câștiga sigur, fără capital și fără risic, persoane de ori-ce poziție și în ori-ce localitate, prin vânzare de hârtii de stat concesionate de lege și prin vânzare de losuri.

Oferte sub: „Câștig ușor“ la expedițiunea de anunțuri **Julius Singer, Buda-pesta, Lipót-utca 14.**

(8) 5-6

„MINERVA“

Institut tipografic, societate pe acții

in Orăștie

Telegr.: „Minerva“

Se recomandă a executa următoarele:

Opuri și Broșuri
Placate

Bilete de logodni și cununie
Carte și ghidule

Converte în toată mărimea

Circulare și pre-curenturi
Note

Bilete de vizită
după plac și cerere

Stegite și imprimare
pentru toate speciile de servicii

Anunțuri

Bilanțuri, Compturi și
Adrese.

Acetara
Tipografie este
provăzută cu cele
mai bune mijloace
tehnice și fiind
bine asortată cu
tot felul de ca-
racter de litere
din cele mai mo-
derne, este pusă
în pozițiune de a
putea executa
orice comande
prompt și cu
acurateț.